

NYTT FRÅN UPPSALA- KRETSEN

nr 2 2016

Svenska Kryssarklubben

”Inget åt slumpen. Helplus innehåller allt. Och lite till.”

Anders, kappseglare. Kund och
en av våra 247 000 delägare.

HEL PLUS – DEN MEST OMFATTANDE FÖRSÄKRINGEN

- Fast försäkringsvärde
- Inga åldersavskrivningar för de flesta komponenter
- Ansvarsförsäkring 33 miljoner kronor
- Rättsskydd, – Allrisk, – Sjöassistans
- Alla tilläggförsäkringar ingår

Vi på Svenska Sjö har bara en sak för ögonen. Att ständigt utveckla de bästa båtförsäkringarna och trygghetslösningarna för dig och din båtklubb. Genom Svenska Kryssarklubben är du delägare i Svenska Sjö och det ger dig direkta fördelar som mer omfattande villkor, resultatbonus för medlemmar och smidig skadereglering. Vår mest omfattande försäkring, Hel Plus ger dig ett fast försäkringsvärde vid totalskada och inga åldersavskrivningar för de flesta komponenterna vid delskada. Dessutom ingår alla våra tilläggförsäkringar.

Så du kan med nöje gå in på www.svenskasjo.se om du vill veta mer eller räkna ut din premie.

 Svenska Sjö
Båtförsäkring på mina villkor

Vid rodret

Från det att jag var tio år bodde vi på somrarna på Gräsö, utanför Öregrund. Vårt hus låg vid Öregrundsgrepen, blåste det från norr eller väster rullade vågorna rakt in mot strandklipporna.

Till huset hörde en gammal rundeka, byggd vid Djurstens fyr. Den var verkligen rund, på alla ledder. Spanten gick i en jämn båge från reling till reling, relingen själv gick i en rund båge från akterspegel till förspegel. Den flöt som en kork i vågorna.

Vi levde i den ekan. När vi hade tröttnat på att ro så ville vi segla. En badrock och en åra blev första riggen. (Man trär in åran i ärmarna, reser åran upp och skotar i nedre fällen). Det gick sådär.

Våra konstruktioner blev mer och mer avancerade, med sydda sprisegel, löstagbart roder och en komplicerad anordning för att montera på en köl när båten låg i vattnet. Vi var tvungna att dra upp båten på stranden efter varje tur, så det där med köl var svårt.

Nu ligger ekan uppochnervänd på land. Det är många år sen den blöttes ner av annat än regn och snö. Några bord är spruckna, andra har lossnat från akterspegeln. Mossa och barr täcker den. Ekan börjar allt mer att likna sin nya omgivning. Men den har kvar sin vackra, runda form.

Foto Lennart Beckman.

För något år sen fick jag tanken att försöka bevara, om inte ekan själv, så i varje fall dess form. I september i fjol började jag försiktigt projektet. Skulle jag kunna bygga en kopia? Jag saknar det mesta av den kunskap som behövs. Men det finns andra som kan, det finns böcker och det finns massor av information på YouTube.

Jag fick hjälp med att noggrant mäta upp ekan. Mätningarna låg till grund för mallar och så småningom det första bordet, det i mitten (ekan har ju ingen köl, som sagt). Efter ett halvår har jag kommit så långt att det är dags att såga ut de första riktiga borden. Ekan är klinkbyggd, och jag bävar inför de första anpassningarna av borden, med hyvel.

Jag fick frågan om när ekan ska vara klar. Det hade jag verkligen inte tänkt på. Egentligen är det ingen brådska, den dag jag är klar blir det nog ganska tomt. Framför allt är jag ute efter att lära mig, hur gör man egentligen för att få till en liten eka?

Och framför allt är det så att jag tycker om den gamla ekan. Jag vill bevara den. Det var ju den som gjorde mig till seglare.

Lennart Beckman

Foto Maria Kronander.

Medborgarskolans sjölivskurser

Kryssarklubben har avtal med Medborgarskolan Uppsala att våra medlemmar får 200 kronor i rabatt på ordinarie sjölivskurser (ej VHF). Bästa sättet är att boka direkt med verksamhetsansvarig, Anna-Karin Forssén, 010-1575 216, eller anna-karin.forssen@medborgarskolan.se. Ange att du är medlem i Kryssarklubben. Medborgarskolans kursutbud hittar du på <http://www.medborgarskolan.se>

Framför stäven

14 april

Heldag hos Hjertmans

Hjertmans

Båtklubbarna besöker Hjertmans båttillbehör, Sylveniusgatan 5, Uppsala (buss nr 11 m fl). En heldag kl 10–20 då vi blir bjudna på fika och rabatter och får chansen att diskutera med experter från olika tillverkare och leverantörer av båttillbehör.

28–29 maj

Lilla båtmötet i Örsundsbro ("Örsundsbroeskadern")

I den första av sommarens eskadrar seglar vi lördagen den 28 maj till Örsundsbro, där vi under dagen samlas i hamnen.

Middag med musikunderhållning serveras vid 17-tiden. Precis som i fjol kombinerar vi eskadern med att bjuda Uppsalakretsens funktionärer på middag enligt separat, personlig inbjudan.

Alla övriga deltagare anmäler sig genom att sätta in 250 kr på kretsens plusgiro-konto, 17 10 94-6. Priset inkluderar mat och dryck. Glöm inte att ange vem som anmäler sig! Vi behöver ha din anmälan senast lördagen den 21/5. Mycket välkommen!

Foto Länsförsäkringar.

12 juni

Vårkvarten

6-timmarssegling på Ekoln. Start kl 10 vid ESK. Alla välkomna!

18 juni

Vår-Singösexan

6-timmarssegling med start vid ÖSS klubbholme Bergskär kl 11. Skepparmöte kl 10. Alla välkomna!

3 juli

Eskader mot Jungfrukusten

Mera information, se s 9.

15 augusti

Mälareskader

Mera information, se s 9.

20 augusti (obs! ändrad dag!)

Höstkvarten

6-timmarssegling på Ekoln. Start kl 10 vid ESK. Alla välkomna!

27 augusti

Höst-Singösexan

6-timmarssegling med start vid ÖSS klubbholme Bergskär. kl 11. Skepparmöte kl 10. Alla välkomna!

Vi seglade Singösexan 2015

Sju båtar ligger vid babordspricken vid Torsholmen och väntar på att klockan ska bli 11. De seglar lite nervöst fram och tillbaka, går upp i vind med fladdrande segel, bräcker och vänder. Höstvädret bjuder på klarblå himmel, sol och styv bris från nord. Ombord på Aurora finns, förutom jag själv, hustru Ingrid och gästerna Carina och Lage.

Så blir klockan 11. Alla skotar hem för att ge sig iväg på höstens Singösexa. Det blir ingen kanonstart och rutinerade kappseglare skulle nog le lite överseende åt oss. Det gör inte så mycket för vi tävlar inte på det sättet. Det gäller i stället att segla så långt som möjligt under de kommande sex timmarna och utmaningen ligger i inte bara att segla fort utan också i planering och vägval.

Vi väljer att gå sydostvärt ner mot Herräng, medan flera av de andra går direkt ner mot pricken Gyltan och någon försvinner nordostvärt. Det är tryck i vinden och loggen flaggar nästan max fart.

Vi ska runda en punkt som är en udde. Så visar avståndsringarna på plottern att vi är inom de föreskrivna 50 m från udden och det är dags för Lage att skota om. Nere i ruffen gör hustru Ingrid en notering i loggboken och anger kursen till nästa punkt. Vår medtävlare PO korsar vår kurs i sin gula Comfort. Han verkar vara på väg mot Grisslehamn medan vi satsar på Levantgrund och Björkfjärden. Bidevind och noggrann styrning – det gäller att undvika ett krysslag. Båten kränger ner under vindtrycket.

Fjärden öppnar sig och vinden trycker på. Lage spanar efter styrbordspricken som vi måste runda – det är grunt innanför. En annan deltagare i en Shipman, på väg söderut, korsar vår kurs och medför en ny notering i

loggboken. Den kommer genom sundet vid Fälön. Den har bytt genuan mot fock och har ett rev i storen.

Hustrun dyker upp i rufföppningen och undrar om det är dags för lunch. Efter rådslag bestäms att vi skjuter på den en halv timme för då har vi rundat Vässarögrund och kommer att få vinden in akterifrån med lugnare gång. I väntan på lunch fås äpplen. Den senarelagda lunchen – grillad kyckling och potatissallad följt av kaffe – äts i skift. Någon måste ju styra.

Sedan blir det nytt skeppsråd. Ska vi gå upp mot Fälön eller ska vi gå sydvart? Det är också nödvändigt att fundera på färden tillbaka mot målet vid Torsholmen. Det kan bli knepigt. Som vinden står nu så kan det bli kryss tillbaka. Då måste sista punkten innan återfärden bli Gyltan för att få så gynnsamt utgångsläge som möjligt. Vilka punkter kan vi ta innan det? När måste vi vara vid Gyltan för att hinna i tid och undvika straff för sen ankomst?

Vid Gyltan blir det lite vridigt och snurrigt och det blir kryss. Det ser inte bra ut och det blir lite nervöst. Med den här vinden kommer vi inte att hinna. Men så kommer vi ut ur läet från Medholmen och vi lyckas ligga upp direkt mot målet. Vinden vrider lite till och vi kan släppa några centimeter på skotet. Vi kommer i god fram till målet och hinner med ytterligare några kortare banben innan vi glider över linjen med nästan 10 minuter till godo.

Det blir en lång rad med båtar på väg mot ÖSS klubbholme Bergskär allteftersom de kommer in. Vi beslår segel och röjer undan i sittbrunn och ruff innan vi lägger till vid klubbholmen. Sedan är det dags att räkna ihop seglade sträckor under dagen. För vår del blir över 32 M under 6 timmar. Vi är rätt nöjda med det men PO i Comforten har seglat några tiondelar längre. Andreas i sin Albin 78 har några tiondelar kortare. Alla båtar har seglat över 26 M under dagen.

Det blir en intensiv diskussion om vindar, vägval och kurser medan vi äter grillad korv och hamburgare under ett par timmar. När det börjar mörkna är det dags att vända hemåt. Vi tackar Carina och Lage som vänder hemåt i egen båt. Vi kryper ner under däck, lyssnar på väderrapporten och kojor, fyllda med minnen från en dags härlig segling.

Foto P O Fridh.

Välkommen till seglarläger på Malma Kvarn i Stockholms skärgård!

- fina seglingsvatten
- mysigt boende i klubbhuset
- segling med båttypen 2-krona
- rabatt för SXX-medlem
- öppet för elever från hela landet
- olika läger för dig mellan 10-17 år
- konfirmationsläger i juli 2016
- traditionsrik utbildningsplats inom SXX

Program 2016, info och anmälan www.sxx.se/stockholmskretsen

Uppsalakretsens eskadrar sommaren 2016

Örsundsbro

Tid: 28/5–29/5

Anmälan: Sätt in 250:-/person på Uppsalakretsens plusgiro
17 10 94-6 före 21/5.

För ytterligare information, se sidan 5.

Jungfrukusten

Tid: 3/7, cirka 2 veckor

Anmälan: Håkan Nilsson, 0706-67 52 11

Sommarens längre eskader går i cirka två veckor i Gävlefiskarnas kölvatten. Eskadern samlas på Bergskär i Singöfjärden och besöker flera öar med kapell från tiden då Gävlefiskarna på somrarna drog norrut. Hudiksvall blir vändpunkt innan eskadern går söderut igen för att upplösas någonstans i Gävlebukten.

Frågor och anmälan om deltagande till eskaderledaren Håkan Nilsson, tel 0706-67 52 11

Mälaren

Tid: 15/8, cirka 5 dagar

Anmälan: Kersti och Lennart Rask, 018-32 45 60

Efter samling i Rosersberg tar vi oss via Ståket och Norrsundet till Mariefred där slottsbesök och promenad i Hjorthägnat väntar. Vi fortsätter sedan via Askholmen och Morraröfjärden till Enköping. Långsides ”parkering” mitt i staden där parker och stadspromenad står på programmet.

Åter mot hemnavattnen via Enköpingsån och Björkfjärden till Norrsundet eller Ekholmen. Eskadern avslutas i Rosersberg eller Sigtuna.

Frågor och anmälan om deltagande till eskaderledare Kersti och Lennart Rask, tel 018-32 45 60.

Måla mindre - spar tid, pengar och miljö

Vad är tro och vad är vetande om bottenfärger för våra båtar? Många politiska beslut, både på kommunal och nationell nivå fattas utan att det finns tillräckligt vetenskapligt underlag att stå på. Det är bakgrunden till att *Kryssarklubbens miljönämnd* dragit igång ett initiativ för att se effekterna av att helt enkelt måla mindre. Bakom idén ligger Lennart Falck från Västkustkretsen, som har lång erfarenhet från utveckling av bilfärger för Volvo. ”Färgleverantörer rekommenderar att båtar ska bottenmålas med två skikt per år. Men de flesta bottenfärger är gjorda för att hålla i tolv månader och det är få båtar i vårt land som ligger i vattnet så länge” menar Lennart Falck.

För två år sedan började han måla sin egen båt enbart på de mest utsatta ytorna, runt vattenlinjen cirka 30 cm, roder, stäv och framkanten av kölen med vanlig bottenfärg som han spätt 30 %. Vid upptagning på hösten sparade han spolvattnet från bottenvattnet av båten och undersökte det. Resultatet var förbluffande och nu kommer Lennart att gå vidare och leda Miljönämndens projekt ”måla mindre”, som bedöms vara det enklaste sättet att reducera den eventuella miljöpåverkan som färgerna har.

Påväxtrycket varierar geografiskt och även lokalt. Dessutom finns årliga skillnader. Därför behövs fler verkliga tester gjorda på båtar i normal användning. Man söker därför frivilliga som vill vara med som ”testpiloter” i projektet, både på väst- och ostkusten. Syftet är att kunna bedöma hur mycket färg man behöver per säsong, korrelera färgläckaget från paneltester med läckaget från båttester, försöka bedöma hur mycket som tvättas av under hösten och med detta som underlag skapa en faktabank från olika båttester runt våra kuster.

Lennart Falck har tagit fram en målningsinstruktion i åtta punkter som ”testpiloterna” ska följa:

1. Använd samma färg som du använt förut,
2. Fläckbättra vid behov med utspädd färg,
3. Späd färgen med rekommenderat lösningsmedel 30 %,
4. Måla från vattenlinjen och ca 50 cm ner på skrovet,
5. Måla framsidan av köl och roder,
6. Fotografera resultatet,
7. Vid upptagningen fotografera före och efter högtryckstvätt,
8. Existerande färgskikt bör vara i gott skick.

Den som vill vara med som ”testpilot” kontaktar Lennart Falck, e-post: lfalck@telia.com.

Håkan Nilsson

Vårens klubbaftnar

11 januari 2016

Årets klubbaftnar inleddes den 11 januari med *Splitsning av moderna tågvirken*. Föredragshållare och instruktör var Kristian Hertzberg från Robline. Kvällen inleddes med en kort översikt av olika tågvirken med betoning på moderna material, främst olika varianter av/med Dyneema. Därefter fick deltagarna (som uppgick till 38 personer) praktiskt pröva på att göra en ögonsplits. Med god hjälp av Kristian lyckades samtliga deltagare göra en splits, alla kanske inte riktigt lika fina som den Kristian gjorde, men likväl en splits! En intressant och givande kväll, bra blandning av teori och praktik.

16 februari 2016

Kryssarklubbens Uppsalakrets har inlett ett samarbete med Svenska Fyrällskapet (www.fyr.org). Vårens ”gemensamma” aktivitet var ett föredrag, *Fyror och händelser vid norra Roslagens fyrplatser*, som hölls av sekreteraren i Fyrällskapet, Dan Thunman. Vid en välbesökt klubbafton fick dryga 50-talet deltagare ta del av en mycket givande presentation och beskrivning av inte bara fyror och fyrplatser utan också av människorna som har levt där. Dan Thunman kunde med hjälp av fotografier från egna släktingar som arbetat eller varit bosatta på några av fyrplatserna i Roslagen, på ett mycket inlevelsefullt och givande sätt berätta om flydda tider i kustbandet. Avslutningsvis gavs intressant information om vår närmaste fyr, den vid Flottsund. (Se även www.lansstyrelsen.se/uppsala/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/byggnadsvard/bm/flottsunds-fyr/Pages/default.aspx)

14 mars 2016

Som avslutning på vårens klubbaftnar (med undantag av besöket på Hjertmans den 14 april!) hölls en sedvanlig ”hamnbytes-kväll” där deltagarna utbytte information om hamnar och ankringsplatser. Man fortsatte upp längs Norrlandskusten med avslutning vid Seskarö upp vid Haparanda. Det finns nu nästan 100 ankrings- och hamnplatser för Norrlandskusten beskrivna på kretsens hemsida (www.sxk.se/content/uppsalakretsen-1 ”Byte av Hamninformation”). Bra och värdefull information för den som tänker sig att segla norrut!

Vidare lämnades också information om sommarens eskader till Jungfrukusten, den 3 till 19 juli. I skrivande stund finns ytterligare någon plats kvar, frågor och anmälan om deltagande till eskaderledaren Håkan Nilsson 0706-675211.

Ebbe Johnson

Det våras för 6-timmars!

Nyss var det mörkt och blåsigt, men inte speciellt kallt. Många kollade nog presenningarna på båtarna och såg till att favoriten hade det bra. Sen kom ljuva vårdagar men även det typiska aprilvädret med stora blöta snöflingor redan i mars. Klimatförändringarna har varit ett säkert samtalsämne. Men någonting man kan förutse är i förväg är ljuset! Och nu är det här! Sommartiden har redan inträtt! Då är det dags att planera för sommarens aktiviteter.

Vi som arrangerar 6-timmars seglingarna på Ekoln (Kvartarna) och Singöfjärden (Singösexorna) ser sommaren an med tillförsikt. Det finns en trend och den visar att allt fler har upptäckt att 6-timmarsseglingarna passar alla kategorier av seglare. För nu har kappseglarna också hittat hit. De har inte bara att se till att tell-tailsarna ligger som slickade på styr- och babordssidan av seglen. Nu måste de också planera seglatsen i god tid. En båt med sämre båtfart kan vinna på bättre strategi!

Och planera bör man göra vare sig man är på långfärd eller bara några kortare turer i skärgården. Hur blir vädret, hur kommer vinden att vrida sig? Kommer den att öka, har jag förberett för att ta in ett rev om så behövs? Är båten i gott skick, eller behöver jag underhålla någon detalj innan det brister? O.s.v., o.s.v.

Det här är frågor som dyker upp och kräver åtgärd! Här är 6-timmars ett perfekt besiktningsunderlag! Dessutom är det väldigt trevligt att segla med likasinnade och utbyta erfarenheter över en korv och öl vid samkvämet efteråt. Och man riskerar ingenting, inte ens en tjuga, för allt är gratis!!!

Ett gott råd: har du inte provat på 6-timmars, gör det. Hittills har ingen blivit besviken och deltagarantalet verkar öka. Alla är välkomna.

◇ Vårkvarten går 12 juni, Vår-Singösexan den 18 juni.

◇ Höstkvarten går 20 augusti, Höst-Singösexan den 27 augusti.

Mer information hittar du på vår hemsida (www.sxk.se/kretsar), men också hos vår samarbetspartner för Sexorna, Östhammars Segelsällskap (oss.se). För att ingenting ska komma emellan: Bocka redan nu för i kalendern, mobilen eller paddan!

Uppsalakretsens 6-timmarskommitté genom Tore Ericsson

Anders Schwan i sin IF-båt på Vårkvarten 2006.
Foto Tore Ericsson.

Nya medlemmar

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna till SXX Uppsalakretsen:

Mathias Franzon	Järfälla	Sten Erik Karlsson	Saltsjö-Boo
David Gustafsson	Uppsala	Ebba Resare	Sigtuna
Elsa Herlitz	Uppsala	Erik Resare	Sigtuna
Gunnar Herlitz	Uppsala	Lars Resare	Sigtuna
Hanna Herlitz	Uppsala	Tove Resare	Sigtuna
Karin Herlitz	Uppsala	Jan Reutergårdh	Oskarshamn
Eva Karlsson	Saltsjö-Boo		

Vi hoppas att de ska finna nytta och nöje i sitt medlemskap och samtidigt finna gemenskap med andra båtvänner. *Välkomna!*

Hemsida och e-postlista

Uppsalakretsen har både en egen hemsida och utskick av påminnelser via e-post. Hemsidan hittar man antingen via riksföreningens sida (<http://www.sxk.se>) eller direkt på <http://www.sxk.se/content/uppsalakretsen-2>. Påminnelser via e-post kommer till den som har anmält en e-postadress inför varje programkväll och några andra tillfällen per år.

Både hemsidan och e-postlistan sköts av Jan Simonson och vill du anmäla dig till listan är det honom du ska kontakta via jan.simonson@sxk.se.

SXK på YouTube

Kryssarklubben har en egen kanal på YouTube. Där finns filmer om "Ankring" eller "Segla till Polen", Seglarskolans tur över Nordsjön till Skottland, eller Lars Hässlers föredrag om den eskader han ledde förra sommaren genom Ryssland till Vita Havet, Svalbard och hem. Teman som "Segla långsamt" och "Segla budget" och annat kul för båtfolk ligger där. Nytt material kommer att läggas ut allt eftersom det finns.

Läs Nytt från Uppsalakretsen i färg på skärmen!

Om du inte längre vill få papperstidningen i brevlådan ska du anmäla din postadress *och* e-postadress till redaktören, per.nilson@comhem.se. Då får du i stället ett mejl varje gång ett nytt nummer finns att läsa på hemsidan.

Annonsera i Nytt från Uppsalakretsen

Nytt från Uppsalakretsen utkommer med tre nummer per år, i början av januari, april och oktober. Information om annonsering och annonspriser kan fås via per.nilson@comhem.se. Kretsens medlemmar annonserar gratis om båtar, båtprylar etc.

Nytt från Uppsalakretsen är medlemsblad för

Svenska Kryssarklubben, Uppsalakretsen

c/o Lennart Beckman

Henry Säldes väg 7

756 43 Uppsala

e-post: uppsalakretsen@sxk.se hemsida: www.sxk.se, välj "Kretsar", "Uppsalakretsen"

plusgiro: 17 10 94-6

Ordförande: Lennart Beckman, lennart@marlenuppsala.se

Artiklar till tidningen skickas till per.nilson@comhem.se. Bilder som mejlas ska skickas som separata bifogade jpg-filer, ej infogade i dokument. Upplösning minst 300 dpi.

Omslagsbilden från Singösexan är tagen av P O Fridh.

Vi har 2.000 frivilliga sjöräddare beredda att rycka ut inom 15 minuter – i alla väder. Och våra moderna räddningsbåtar klarar att gå i hög fart även i mycket grov sjö. Ge en gåva eller bli medlem – vi får inga bidrag från staten. Läs mer på sjoraddning.se eller ring 077-579 00 90.

Dina pengar kommer fram! Vi har 90-konto och kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll.

B

Avsändare:
Svenska Kryssarklubben
Uppsalakretsen
c/o Lennart Beckman
Henry Säldes väg 7
756 43 Uppsala

Hjertmans

Båttillbehör

690.-

8013-2,-3 Alltid lågt pris!

70C

Med och utan sele

1 475.-

4782 (1890.-)

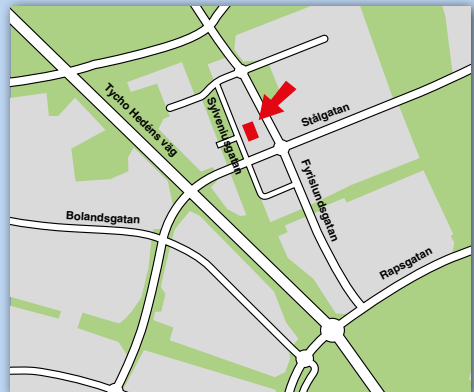
Jabsco toalett

Hög kvalitet

Här finns vi!

800 m² båttillbehör

**10,000 artiklar
på lager för dig
och din båt**

Sylvénsgatan 5 • Uppsala • 018-10 99 45 • www.hjertmans.se